

Оцінка інвестицій у створення бази даних охоплює витрати на базу та окремі матеріали. Укладач бази даних – особа, що організовує роботу з відбору, розміщення та упорядкування матеріалів. Фактором є організація створення бази даних, тому не дуже важливо хто фактично виконував завдання.

Укладачем (виробником) бази даних відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права» можуть бути фізичні особи, які є громадянами України або мають постійне місце проживання на її території, або юридичні особи з місцезнаходженням в Україні [1].

Автор бази даних має особисті немайнові права, такі як право авторства, ім'я автора, недоторканість бази та оприлюднення. Кожна дія повинна бути санкціонована автором, надаючи права на недоторканість та ім'я, а також контроль над доступом до твору.

Виключне авторське право на базу даних означає авторське використання та загальну заборону дій інших осіб, а також можливість автору надавати дозвіл іншим особам.

Отже, важливо зазначити, що критерій творчості не є визначальним для оцінки охороноздатності бази даних. Встановлений альтернативний критерій – суттєвий внесок у створення, вимагає оцінки та конкретних вимог до відбору та компонування матеріалів. Важливо, що автор має немайнові права на базу даних, зокрема на ім'я та недоторканість. Виключне авторське право дозволяє контролювати використання та забороняє іншим особам виконувати дії стосовно цього об'єкта.

Загалом, захист баз даних базується на суттєвому внеску та авторських правах, з різними аспектами контролю та використанням об'єкта.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 01.12.2022 р. № 2811-IX: станом на 15 квіт. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text>.
2. Цивільний кодекс України: Кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV : станом на 10 черв. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.

ЩОДО ОКРЕМИХ ПИТАНЬ МЕТИ ВЧИНЕННЯ НАСИЛЬСТВА ЩОДО ПРАЦІВНИКА ПРАВООХОРОННОГО ОРГАНУ

Боровик А. В.

*кандидат юридичних наук, доцент,
академік Академії адміністративно-правових наук*

Стаття 345 КК України. В. І. Осадчий зазначає, що юридична конструкція «у зв'язку з виконанням цим працівником службових обов'язків» вказує на мету злочину, передбаченого ст. 345 КК України, – не допустити діяльності працівника правоохоронного органу, змінити її характер, припинити її чи вчинити злочин через діяльність, яка вже відбулася [1, с. 805]. Схожу позицію займає Г. Є. Болдарь зауважуючи, що мета цього злочину – запобігти виконанню працівником правоохоронного органу його службових обов'язків, припинити або змінити

характер такого виконання безпосередньо в момент посягання або в майбутньому чи вчинити посягання із помсти за діяльність у минулому [2, с. 328]. Трьох періодів виконання службових обов'язків (минулого, теперішнього і майбутнього) стосується і позиція Л. П. Брич на думку якої значення слів «у зв'язку з» виконанням службових обов'язків виявляється через мету дій винного і, як відомо, має три прояви, а саме з метою: 1) не допустити виконання службових обов'язків (діяння вчиняється до початку виконання потерпілим службових обов'язків); 2) зупинити, перервати виконання потерпілим своїх службових обов'язків (відповідно, діяння вчиняється у процесі виконання потерпілим своїх службових обов'язків); 3) помститися потерпілому за виконання ним своїх службових обов'язків (діяння можуть учинити як у процесі, так і після закінчення виконання потерпілим своїх службових обов'язків) [3, с. 1055-1056].

Мотивами вчинення погрози або насильства щодо працівника правоохоронного органу (ст. 345 КК України) визнають невдоволення законним виконанням працівником правоохоронного органу своїх службових обов'язків (домінуючий мотив), користь, заздрість, хуліганські спонукання (супутні мотиви) (Г. Є. Болдарь) [2, с. 328], прагнення перешкодити потерпілому у момент посягання або в майбутньому виконувати свої службові обов'язки, помста за виконання цих обов'язків у минулому (А. В. Бойко) [4, с. 160–161].

За відсутності таких мотивів дії винного підлягають кваліфікації за іншими статтями КК України. На переконання С. І. Дячука за відсутності мотиву вчинення злочину, передбаченого ст. 345 КК України, – «у зв'язку з виконанням потерпілим службових обов'язків» дії винного кваліфікуються за статтями Особливої частини Кодексу, що передбачають відповідальність за злочини проти життя та здоров'я особи [5, с. 1114]. Схожої позиції дотримується А. В. Бойко зауважуючи, що якщо особі, вказаній у ст. 345 КК України, шкоду здоров'ю заподіяно не у зв'язку з її службовою діяльністю, а з інших мотивів (особиста неприязнь, ревності, хуліганські спонукання, помста на побутовому ґрунті тощо), відповідальність за ст. 345 КК України виключається. Дії винного потрібно розцінювати як злочин проти здоров'я особи (ст. 121–126, 129 КК України) [4, с. 160–161]. Водночас існують і думки щодо кваліфікації вчиненого у таких ситуаціях не лише як кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи. Наприклад, В. А. Клименко стверджує, що умисне нанесення побоїв або заподіяння тілесних ушкоджень працівникові правоохоронного органу чи його близькому родичу на ґрунті, наприклад, неприязних особистих стосунків кваліфікуються як злочин проти особи. Якщо погроза вчинюється внаслідок особистих неприязних стосунків або є невід'ємною ознакою якогось іншого злочину, то вчинене за наявності необхідних умов треба кваліфікувати за відповідними статтями КК (наприклад, за ст. 129, 152, 187, 189, 262, 289 КК України) [6, с. 776].

У вироках зазначається про те, що цей злочин вчиняється «з метою перешкоджання затриманню працівниками поліції» [7], «з мотивів явної неповаги до охоронюваних законом цінностей – життя та здоров'я людини, нормальної роботи правоохоронних органів та їх авторитету...», з метою невиконання законних вимог працівників поліції» [8], «з метою припинення виконання останнім

службових обов'язків по здійсненню первинного реагування на повідомлення про правопорушення та охорони громадського порядку» [9], «з метою перешкодження виконання службових обов'язків працівниками правоохоронного органу, а саме: перевірки наявності документів, які посвідчують його особу та осіб, які були з ним присутні..., з мотивів обурення вимогами поліцейських надати документи» [10], «з метою перешкодження виконанню працівником правоохоронного органу... своїх службових обов'язків, а саме здійснення супроводу під час проходження освідування на стан алкогольного сп'яніння... для оформлення вчинених адміністративних правопорушень» [11], «особою, невдоволеною виконанням службових обов'язків поліцейськими» [12], «з мотивів особистої неприязні» [13] тощо.

У певних випадках простежується умовно первинна і вторинна мета цього кримінально протиправного діяння, зокрема в одному випадку така мета полягала у «заякуванні поліцейських, щоб вони не переслідували правопорушника» [14].

ЛІТЕРАТУРА

1. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України. [Д. С. Азаров, В. К. Гришук, А. В. Савченко та ін.] ; за заг. ред. О. М. Джуґи, А. В. Савченка, В. В. Чернея. [2-ге вид., переробл. і доповн.]. Київ : Юрінком Інтер, 2018. 1104 с.
2. Кримінальне право. Особлива частина: підручник. за ред. О. О. Дудорова, Є. О. Письменського. Луганськ: Елтон-2, 2012. Т. 2. 780 с.
3. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України. [А. М. Бойко, Л. П. Брич, О. О. Дудоров та ін.] ; за ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. [10-ге вид., переробл. та доповн.]. Київ : Дакор, 2018. 1360 с.
4. Бойко А. В. Кримінальна відповідальність за погрозу або насильство щодо працівника правоохоронного органу: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Одеса, 2013. 231 с.
5. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України. за заг. ред. П. П. Андрушка, В. Г. Гончаренка, Є. В. Фесенка. [2-ге вид., переробл. та доповн.]. Київ : Дакор, 2008. 1428 с.
6. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України. відп. ред. С. С. Яценко. 2-ге вид., переробл. та доповн. Київ : А.С.К., 2002. 968 с.
7. Вирок Калуського міськрайонного суду Івано-Франківської області від 26 квітня 2021 р. Справа №345/2825/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96539815>.
8. Вирок Малиновського районного суду м. Одеси від 21 квітня 2022 р. Справа № 521/15184/21. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104401810>.
9. Вирок Суворовського районного суду м. Одеси від 21 квітня 2022 р. Справа № 523/7965/21. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104039122>.
10. Вирок Іршавського районного суду Закарпатської області від 04 травня 2022 р. Справа № 301/1133/22. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104172385>.
11. Вирок Любешівського районного суду Волинської області від 04 травня 2022 р. Справа № 162/154/22. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104167506>.
12. Вирок Івано-Франківського міського суду Івано-Франківської області від 05 травня 2022 р. Справа № 344/21254/21. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104194675>.
13. Вирок Київського районного суду м. Полтави від 06 травня 2022 р. Справа №552/1379/22. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104198006>.
14. Вирок Кам'янка-Бузького районного суду Львівської області від 10 вересня 2021 р. Справа № 446/838/21. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/99507010>.